

Vesmír na zimní obloze

Zima nám nabízí zajímavý pohled na hvězdnou oblohu. Noci jsou dlouhé, obloha tmavá a hvězdy na ní doslova jiskří. Pozorování nám sice často znepríjemňuje mráz, ale přesto stojí zato vyjít si večer ven a zvednout oči vzhůru.

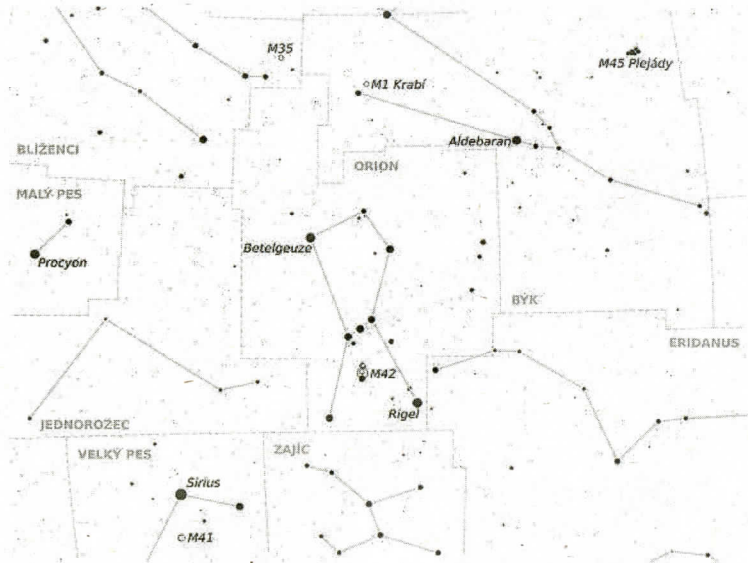
Prakticky po celou zimu nám během první půli noci bude dělat společnost planeta Mars. Se svou jasností a typickým načervenalým světlem je mezi hvězdami lehce k nalezení. Ostatní výrazné planety se přesunuly na ranní oblohu (Venuše, Jupiter), nebo se k nim do konce zimy připojí (Saturn).

Snadno rozpoznatelným souhvězdím zimní oblohy je Orion. Jeho součástí je celá řada velmi zajímavých objektů vhodných i pro pozorova-

tele vybavené malými dalekohledy. Asi nejpopulárnějším z nich je Velká mlhovina M42, která je k nám nejbližší emisní mlhovinou. Zajímavé je, že Hubbleův vesmírný dalekohled zde dokázal rozlišit oblasti, kde vznikají nové hvězdy.

Samotné souhvězdí je i dobrým rozcestníkem pro výpravy za krásami zimní oblohy. Pokud prodloužíme spojnicí trojice jasných hvězd tzv. Orionova pásu směrem doleva dolů, nalezneme hvězdu Sirius v souhvězdí Velkého psa. Jedná se o nejjasnější hvězdu naší noční oblohy. Je to způsobeno zejména tím, že díky vzdálenosti 9 světelných let patří k nejbližším hvězdám.

Pokud se vypravíme přesně opačným směrem, tedy doprava nahoru, narazíme na načervenalou hvězdu Alde-

OBR: Hvězdná mapa souhvězdí Orionu a jeho okolí.

baran v souhvězdí Býka. Kolem ní se na obloze rozprostírá skupina hvězd tvořící otevřenou hvězdokupu Hyády. Samotný Aldebaran ale do ní nepatří. Nachází se totiž zhruba v polovině vzdálenosti mezi Zemí a hvězdokupou.

V souhvězdí se nachází ještě jedna, dokonce známější otevřená hvězdokupa M45 Plejády, kterou také můžeme znát jako Kuřátka nebo Sedm sester.

**Martin Leskovjan,
Hvězdárna Vsetín**